

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ทัศนคติและพฤติกรรมการความปลอดภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในสถาบันอุดมศึกษา
ผู้เขียน	นายชิตพัทธ์ ขอนพิกุล
ปริญญา	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมโยธา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	อ.ดร.นพดล กรประเสริฐ

บทคัดย่อ

การแก้ปัญหาเรื่องความปลอดภัยทางถนน มีความจำเป็นต้องใช้กระบวนการวิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาและสาเหตุของปัญหาก่อน โดยเชื่อว่าสาเหตุนั้นมาจากหลายปัจจัย โดยปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้ขับขี่ยานพาหนะบนถนนเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด ดังนั้นพฤติกรรมการความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนน จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงระบบขนส่งทางถนนให้มีความปลอดภัยมากที่สุด สำหรับการศึกษาปัจจัยทางด้านคนนั้น ทัศนคติและความคิดความเชื่อในการขับขี่ถนนอย่างปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนถือเป็นปัจจัยสาเหตุต้นที่ส่งผลต่ออัตราเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ถ้าผู้ขับขี่มีทัศนคติหรือได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมในการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัย ผู้ขับขี่จะมีพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน (Risk-aversion) แต่ถ้าผู้ขับขี่มีทัศนคติหรือได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมในการใช้รถใช้ถนนที่ไม่ปลอดภัย ผู้ขับขี่อาจจะมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้ (Risk-prone)

การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมด้านความปลอดภัยทางถนนของรถจักรยานยนต์ โดยอาศัยทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่มีต่อความปลอดภัยทางถนน โดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งดึงดูดการเดินทางของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นจำนวนมากในเมืองภูมิภาค และเป็นกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน งานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) มาเป็นกรอบในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการรับรู้ถึงปัจจัยเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางถนน และพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนน ทฤษฎีนี้แยกศึกษาพฤติกรรมจาก 4 องค์ประกอบ

ได้แก่ ทักษะคติเชิงพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และเจตนาเชิงพฤติกรรม

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยง ใน 3 ประเด็น อันได้แก่ พฤติกรรมการไม่สวมหมวกนิรภัย พฤติกรรมการขับขี่ย้อนศร และพฤติกรรมการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร ทำการวิเคราะห์อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงจากสมการ โครงสร้างตามกรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการวิจัยพฤติกรรมการไม่สวมหมวกนิรภัยพบว่าการเกิดพฤติกรรมได้รับอิทธิพลทางตรงจากการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและอิทธิพลทางอ้อมจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
2. ผลการวิจัยพฤติกรรมการขับขี่ย้อนศรพบว่าการเกิดพฤติกรรมได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลและอิทธิพลทางอ้อมจากทัศนคติเชิงพฤติกรรม
3. ผลการวิจัยพฤติกรรมการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรพบว่าการเกิดพฤติกรรมได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลและอิทธิพลทางอ้อมจากทัศนคติเชิงพฤติกรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Analysis of Safety Attitude and Behavior of Motorcyclists
in University Campuses

Author Mr. Shetipat Konphigul

Degree Master of Engineering (Civil Engineering)

Advisor Dr. Nopadon Kronprasert

ABSTRACT

Solving road traffic safety problems needs a systematic and analytical process to diagnose and investigate the cause of safety problems. The road accidents are caused by many factors. It is known that human factor is the most important cause of accidents. Therefore, the risk behavior of road users is the main component used to propose road safety measures. For the study of human factors, the safe attitude and belief of road users is the principal incentive causing risk behavior and road accident occurrence. If drivers have safe attitude or safety culture, they would have risk-averse behavior. On the other hand, if drivers have negative attitude or culture, they would have risk-prone behavior.

This study aims to analyze the safe behavior of motorcyclists by considering safety attitudes and behavior of motorcyclists in university campuses, which are the major trip generators and attractions of motorcyclists in regional cities. This target group is the most risky group to road accidents. This study applies the Theory of Planned Behavior (TPB) to determine the relationships between safety attitude to risk factors and driving behavior. This theory has four elements to be considered: attitudes toward behavior, subjective norms, perceived behavioral control, and behavioral intention.

This study analyzes three risk behaviors of motorcyclists including riding without wearing a helmet, riding against the flow of traffic, and violating traffic signal. The relationships were analyzed by using the Structural Equation Modeling (SEM) based on the concept of TPB.

The results of this study were as follows:

1. Not wearing a helmet is directly influenced by the perceived behavioral control and indirectly influenced by the norms.
2. Riding against the flow of traffic is directly influenced by the behavioral intention and indirectly influenced by the attitude towards behavior.
3. Violating traffic signal is directly influenced by behavioral intention of the parties and indirectly influenced by attitude towards behavior.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved